

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Matrimonium est sacramentum

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

bñdixit iacob. tñc benedictio non potuit reuocari a iacob. ergo etiam debet
 sic esse de matrimonio. sic q non potest reuocari. Sed in oppositum arguit
 sic. sicut est in tractatione emptionis et venditionis. sic est in tractatione ma-
 trimonii. s; error impedit in tractu emptionis et venditionis. ideo error
 impedit matrimonium. Maior est nota per similitudinem. Minor patet ex
 eo quia si emerem aurum et aliquis daret mihi cuprum. tunc contractus
 emendi non esset firmus. Per hoc ad rationem primam ubi fuit mentio facta
 de iacob et lyā. ibi dicit q error plone dirimit matrimonium dummodo con-
 sensus yrozūq non sequit. Unde consensus est duplex. Nam vnus est con-
 sensus pcedens copulam carnalem. et alter est consensus qui subsequit copulam
 carnalem. modo licet iacob non habuit consensum pcedentē carnalem copu-
 lam. tamē habuit consensum subsequentem copulam carnalem ad lyā. et
 ergo ppter consensus istū que habuit sterit ipm matrimonium. Tunc ad ratio-
 nem scdam d; q dñtia est inter bñdictionē et matrimonium. quia benedictō
 est res diuina. ergo deus voluit sic habere q qñ ysaac voluit bñdicere esau
 q bñdixit iacob. sed ipsum matrimonium pstitit in manu humana. igitur
 et. Secundus error est conditionalis. et est talis. q si crederem me contra-
 here cum libera et ipsa non esset libera. tunc matrimonium non tenet. Ter-
 tius error est fortune. et est ille. vt si traherem cum diuite et contraherem
 cum paupere. iste error non impedit matrimonium. Quartus error est quā-
 litas. vt si crederem me contrahere cum virgine et contraherem cum mult
 ere. hoc etiam non separat contractum matrimonium. Secundus casus ē
 votum solenne sicut est professio. vt antea paruit. Tertius casus est condi-
 tio qui casus concluditur in primo. Quartus casus est cognatio spiritalis
 lis. Quintus casus est crimen. quia propter homicidium inhietur matris-
 monium. Et hoc forte sic est intelligendum. q si ecclesia tñneret homicidij
 um futurum ex tali coniunctione tunc illud crimen matrimonium dissol-
 ueret. sed nec ipse nec ipsa alteri nutere possent. Sextus casus est disparitas
 cultus que impedit matrimonium. vt si vir esset christianus. mulier vero iu-
 dea. Septimus casus est vis. id est violentia. que qñq etiam est grauis et
 impedit matrimonium. Unde quidam doctor de hoc casu sic d; non leuis
 excusat vis sed grauis aut violenta. Octauus casus est ordo qui etiā im-
 pedit matrimonium. Nonus casus est ligamen quod etiā impedit matris-
 monium. et hoc est verum cum ligamen pcedit matrimonium. quia si subsequē-
 tur ligamen non rescindit matrimonium. Decimus casus est honestas pub-
 lica que etiā impedit matrimonium. et quō illa sit prius visum est et infra dis-
 cetur. Undecimus casus est affinitas. Duodecimus casus est cū aliquis
 nō potest coire. id est reddere debitum carnis. De quibus casibus lucidius de
 terminabitur postea.

Ultimo notandū est. q quidā heretici habent errorem de matris-
 monio. dicētes ipsum matrimonium non esse sacramentum. Et arguunt sic
 sine sacramētis nemo saluari potest. sed homo potest saluari sine matris-
 monio. igit matrimonium non est sacramentū. Maiorē sic declarant. q sine ba-
 ptismo nemo saluari potest. et sic de alijs sacramētis. Minorē declarāt sic. quia
 multi hoīes sine matrismonio saluant vt notū ē. Rñdet ppter remouere istuz
 errozē hereticū q sacramēta sunt duplicia. Nā qdā s; sacramēta sine qbus

Summula Raymundi

hō saluatur sicut est ordo matrimoniū siue pūgiū. qz si hō nunq̄ intraret
pūgiū adhuc bñ saluaret. z sicut si hō nunq̄ acciperet ordines adhuc
alijs nō obstantibz regnū dei adipiscit. Sed quedā sunt sacramēta sine q̄s
bus hō nō potest saluari. vt est baptismus. z ideo manifeste patz q̄ arguū
mentū eorum nihil pcludit. quia dicunt logici q̄ ex puris particularibus
nihil sequit. quali modo eoz argumētū pcedit. ¶ Secūdo arguit sic. nulluz
sacramētū est peccatū. s; matrimoniū est peccatū. ergo matrimoniū nō est
sacramētū. psequētia tener in festino. Maior pz de se. Minor pbat. quia in
matrimonio sit pctm originale. igit̄ zc. Ad argumētū rīdetur q̄ minor ē
falsa. Sed tūc dī de pctō originali q̄ hoc est psecutiue z nō ptractiue. q̄a
in matrimonio p̄siderant tria. s. prolis generatio. fides integra. z gr̄a p̄seq̄
quēs. z quādo illa tria tenent regulariter tūc matrimoniū nō currit in pec
catum nisi consecutiue

s^c in m̄ramonio s^c mulieri

Legitime iungi sibi noli quam violasti

.i. p̄ adulteriū s^c sequētes

Turpis adulteriū vicio. si tres tibi casus

.i. p̄radiciū .i. ministrasti s^c aliq̄s

Obstant hi. q̄ procurasti forte venenum

s^c malum mulieris

Aut aliquod simile quo vir sit mortuus eius

s^c mulieri cupis .i. in p̄tractu p̄ s̄ba de futuro

Cui iungi queris. si contractura fidem dat

s^c mulier .i. p̄ s̄ba de p̄nti s^c fidem

Illa tibi tecum. vel presentem dat eandem

s^c extra l̄fam postis septe s^c mulieri

Casibus in reliquis poteris sibi legitimari

s^c iam scripta de viro

Hec econuerso scribantur de muliere

¶ Superius auctor determinauit de matrimonio legitimoz. hic tā deters
minat de matrimonio illegitimoz. Et diuiditur in duo. nam. p̄mo facit
hoc q̄d dictū est. Secundo ponit quosdam casus qui faciunt retinere mu
lierem que p̄misit adulteriū. Secūda ibi (Casibus in reliquis) Et les
gatur littera simul sic. Si aliquis concūbit cū muliere. cum illa non delect
p̄trahere matrimoniū si aliquis casuū sequētiū occurrit de istis. Quoz
p̄mus est. si vir dedit consensum vel p̄siliū vel ministravit venenū q̄ mu
lier dederet virum interficere. z illo viro sic interfecto ip̄e non delect contra
here mulierem in vxorem siue matrimoniū cum tali muliere. ¶ Secūsus ca
sus est iste. si aliq̄ mulier haberet vix infirmantem. z si p̄mittit alteri p̄ ver
ba de p̄nti q̄ post mortem sui viri velit ip̄m ducere. tunc illud matrimoniū
um nō tenet nisi viro mortuo. Alij sic scdm casum exponunt. tu noli iungi
isti mulieri que viuente viro dat fidem contrahēdi matrimoniū post
obitum viri sui. Rationē assignant istam. quia illa mulier te nesciente pos
set viro mortem inferre. ¶ Tertius casus. si mulier cognouit carnaliter